

አገዳሲ መዘኸረ ብዛዕባ ጾም ነብሶ ጸርን እተጥቡ አደን

الحمد لله رب العالمين , وصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه اجمعين , اما بعد :

ረቢ ሱብሓነሁ ወተዓላ ንነብሶ ጸርን ንእተጥቡ አደን ዝኸውን ኣብ ሸርዒ ብተሕ ደምብታት (ኣሕካም) ገይሩለን። ሸሪዓ ክበሃል ከሎ ቁርኣንን ሱናን ማለት ኢዩ።

ቀዳማይ:-

ረቢ ሱብሓነሁ ወተዓላ ከምዚ ይብል:

(وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُنَمِّ الرِّضَاعَةَ)

እዛ ኣብ ሱረቱል በቀራ ትርከብ ክብርቲ(ዓዚም) ዝኸነት ኣያ እዚኣ፡ሓንቲ ወላዲት ንውሉዳ ክልተ ዓመት ከተጥብዎ ከም ዘለዋ እያ ትገልጻልና ዘላ። እዚ 'ቲ መሰረት'ዩ። ግና፡ ቅድሚ ክልተ ዓመት ብሰንኪ እዘን ዝስዕባ ምኽንያታት ጡብ እንተሕደገቶ ጾም ይብሉን። ንሰን ድማ:-

1. ምሉእ ብምሉእ ኣብ መግቢ እንተ ተመርኪሱ
2. ነታ አደ ንነዊሕ ምጥባው ጾም ዘምጸላ እንተ ኾይኑ
3. ሓኪም ምጥባው ንኽትቅጽል እንተ ከልኪሉዋ
4. ጸባ ናይታ'ደ ነቲ ህጻን ጾም ዘምጸአሉ እንተ ኾይኑ
5. እቲ ህጻን ተፈጥራዊ ናይ ጥዕና ጾም ሃልይዎ፡በቲ ጸባ ናይዲኡ ዝህሰ እንተ ኾይኑ ወይ ከኣ ብሰንኪ ኣመጋግባ ናይታ አደ እቲ ጸባ ነቲ ቆልዓ ዝጎድእ ምስ ዝኸውን

እዘን ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ሓንቲ አደ ንህጻና ጡብ ንኸተግድፎ ብሸሪዓ ብቁዓት ዝኾና መኽንያታት እየን።

ካልኣይ:-

ሓንቲ እተጥቡ አደ ንውሉዳ ብዘይ ዝኸነ ምኽንያት፡ ወይ ከምቲ ኣብ ላዕሊ ተዘኪሩ ዘሎ እስላማዊ ሕጊ(ሸሪዓ) ዝድግፎ ዓይነት ምኽንያት ብዘይ ብሉ ኣገባብ ንውሉዳ ጸባ ጡብ ካብ ምጥባው ምስ እትኽልክሎ እዛ ሰብ እዚኣ ኣብ ዘንቢ ትወድቅ ከምኡ ውን ን መቅደዕቲ ትቃላዕ። ነቢይና መሓመድ ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም ኣብ ዝተረጋገጸ ሓዲስ ኣብ ሓዊ ጀሃነም ፡ ኣትማን ን ኣንስቲ ኣጥባተን ክምንጭትወን ከም ዝረኣዩ፡ እንታይ ዝገበራ ኢየን ኢሎም ምስ

ሐተቱ፡ እዚአንን ን ደቀን ጸበአን ዝኸልክላ ዝነበራ ኢየን ኢሉ ከምዝተነግሮ ነብይና መሓመድ ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም ነጊሮምና ኢዮም።[እዚ ሓዲስ ኢብን ሒባን ምስቲ ርጉጽ ዝኾነ ኣሓዲስ ከምኡ ውን ኣል-ኣልባኒ ኣብ ሰሒሕ ኣተርቂብ ወተርሂብ ዘኪሮም ኢዮም]።ን ዝጠቡ ህጻን ካብዚ ረቢ ሱብሓነሁ ወተዓላ ንዕኡ ኢሉ ዝፈጠረሉን ብጣዕሚ ዘገድሶን ጸባ ናይ ኣዲኡ ክትክልክሎ ብጣዕሚ የፍርህ ኢዩ።

ሰልሳይ፡-

ካብቲ ሰፊሕ ርህራሄ ናይ ረቢ ሱብሓነሁ ወተዓላ ን ሰለ ሂወት ኣብ ከብዲ ኣዲኡ ዘሎ ዕሽልን፡ ምእንቲ ጥቅሚ ናይ ዝጠቡ ዘሎ ህጻንን ረቢ ሱብሓነሁ ወተዓላ ን ነብሶ-ጸራትን ዘጥቡባን ኣዴታት ኣብ ሮሞዳን ንኸፍጥሩን ንኸይጸማን ፡ ነዘን ዘፍጠረአን መዓልታት ኣብ ካልእ መዓልታት ከይጸመአን (ከይ-ቀድዮአን) ኣብ ክንድአን ንመሳኪን ከብልዓ ጥራይ ከምዘለወን ሓበረን።

ከምቲ ረቢ ሱብሓነሁ ወተዓላ ዝበሎ፡

(وعلى الذين يطيقونه فدية طعام مسكين)

(يطيقونه) ማለት ዝኸብዶምን ወይ ውን ብሰንኩ(ጸም) ጸገም ኣብ ነብሶም ወይ ንሰን ብሙጻሙን ንኸልእ ከም ኣብ ከብደን ዘሎ ዕሽል ወይ ዝጠቡ ህጻን ጸገም ዘምጽእ እንተኾይኑ ማለት ኢዩ። ኢብን ዓባስ(ናይ ቁርኣን ፈላጥ ዝኾኑ ሰሓቢ) ረቢ ይፍተወሎም ነብሶ ጸርን እተጥቡን ኣደ ካብቶም ዘይክእልዎ (يطيقونه) ኢየን ኢሎም ተርጎሙልና።

ኣረጋውያን ፡ክጸሙ ዘይክእሉን ካብ ኣሰብኡትን ኣንስትን፡ ቀጻልን ዘይሓዊ ሕማም ዝሓመሙን፡እዚአቶም ኩሎም ሮሞዳን ከይጸሙ (የፍጥሩ)፡ክንዲ'ተን ዘፍጠርወን መዓልታት ፤ሙድ (ብ ክልተ ኢድካ ኣላጊብካ ሓደ ሕፋሶ) ወይ ሳዕ (ብ ክልተ ኢድካ ኣላጊብካ ኣርባዕተ ሕፋሶ) ወይ ድማ ፍርቂ ከከም ዓቕሞም ንመሳኪን የብልዑ።

እቲ ኣብ ክንዲ ጸም ተውጽኦ ጥረ ገንዘብ ክኸውን የብሉን ። እቲ ንመሳኪን ትህቦ ወይ ተብለዎ ልክዕ ከምቲ ኣብ ዘካት ኣል ፊጥር ተውጽኦ ክኸውን ይግባእ ። ንኣብነት ከም ዕፋን ፡ ተምሪ፡ ብልቱግ ፡ ዘቢብ፡ ፍዝ ወይ ድማ ብሓፈሻ ኣብቲ ሃገር ዝውቱር ዝኾነ መግቢ ይኸውን።

ራብዓይ፦

ካብቲ ሰፊሕ ርህራሄ ናይ ረቢ ሱብሓነሁ ወተዓላ ነዚ ንነብሱ-ጸራትን ዘጥብዎን ጸም ክጸማ ከም ዘይብለን ኣብ ቁርኣን ዝተዘከረ ዘራጉድ ኣብ መገዲ ሂወት(ሱና) ናይ ነቢይና መሓመድ ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም ብርጉጽ ዝኾነ መገዲ ጸም ግዴታ ከምዘይኮነን ረቢ ከም ዝመሓረን ተዘኪሩ ኢዩ።

ነብይና መሓመድ ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም ከምዚ በሉ;

"إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى وَضَعَ عَنِ الْمُسَافِرِ الصَّوْمَ وَشَطَرَ الصَّلَاةِ، وَعَنِ الْحَامِلِ أَوْ الْمُرْضِعِ الصَّوْمَ أَوْ الصِّيَامَ" [أَخْرَجَهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ الْأَرْبَعَةُ وَالْإِمَامُ أَحْمَدُ فِي مُسْنَدِهِ، وَصَحَّحَهُ الْأَلْبَانِيُّ].

ማለት፦ [ረቢ ሱብሓነሁ ወተዓላ ካብ ገደሻይ ጸምን ፍርቂ ሰላቱን ካብ ነብሱ-ጸርን እተጥቡን ድማ ጸም ገዲፍሎም ኢዩ] በሉ።

(وضع) ማለት ካበ'ቲ ግዴታ ዝኾነ ጸም ንኸፍጥራ(ክበልዓ) ረቢ ሱብሓነሁ ወተዓላ ኣፍቂድለን ማለት ኢዩ።እዚ ክቡር ዝኾነ ሓዲስ ድማ ነዚ ጉዳይ'ዚ ብሩህ ከም ጽሓይ ብርሃን ጌርዎን ኣነጺርዎን ይርከብ። እዚ ሓዲስ'ዚ ድማ እቲ ሓቀኛን ቅኑዕን መዝሃብ እዩ ።ከምኡ'ውን ነቲ ኣብ መንጎ ፉቓሃእ (ዑላማእ ናይ ሸሪዓ) ዘጋጠመ ፍልልይ ዘሰማምዕ 'ዩ። ዝበዝሑ ሰሓባን ዑላማእን ዝተኸተልዎ ድማ እዩ ። እዚ ድማ ፡ ነብሱጸርን እተጥቡ ኣደን ኣብ ወርሒ ሮሞዳን ጸም ከም ዘይምልከተንን ፡ ነቲ ዝሓለፈን ወይ ዘፍጠረኦ ድማ ክቀድዩኦ ከም ዘይብለንን የረዳኣና ። እንታይ ድኣ ፣ ኣብ ክንዲ'ቲ ዝሓለፈን ጸም ንመስኪን ከብላዓ ከም ዘለዉን ኣብ'ታ ዝሓለፈት ኣያ(ዓንቀጽ) ናይ ሱራ በቀራ (فِدْيَةُ طَعَامٍ مُسْكِينٍ) ብግልጺ ተዘኪሩ ኣሎ ።

ነዚ መዝሃብ'ዚ (መንገዲ) ገዲፎም ልክዕ ከም ናይ ሕሙም ፍርዲ ዝሃቡሉ ግን መርትዖ ወይ ደሊል የብሎምን ። ጥንስን ህጻን ምጥባውን ምስ ሕማም ምቕጻሩ ድማ እዚ ግምት ወይ ፍርዲ'ዚ ቅኑዕ ከም ዘይኮነ የረዳኣና ። ምክንያቱ ጥንስን ህጻን ምጥባውን ሕማም ስለ ዘይኮነ።እኚ ድኣ እዚ ነገር'ዚ ካብ'ቲ ረቢ ሱብሓነሁ ወተዓላ ዝሃበን ፍሉይ ኒዕማ ከምቲ ረቢ ሱብሓነሁ ወተዓላ ኣብ ኪታቡ፡ነቢይና መሓመድ ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም ኣብ ሱና ከምኡ 'ውን ሰሓባ ገሊጾም ዘለዉ ናቱ ፍሉይ ፍርዲ ኣለዎ።

ከምቲ ኣዳር- ኣል-ቁጥኒ፡ሸይኽ ኣል-ኣልባኒ ድማ ኣብ ኢርዋእ ኣል-ቀሊል ዝተረጋገጸ ኢዩ ዝበልዎ[ኢብን ዑመር-ረቢ ሱብሓነሁ ወተዓላ ንዕኡን ነብኡን ይፍተወሎም- ኃሎም ነፍሱ-ጸር

እንከለ አብ ሮሞዳን ጾመት እሞ; ማይ ምስ ጾመኣት ከተፍጥርን ናይ ነፍስ ወከፍ ዘፍጠረተን መዓልታት ድማ ሓደ መስኪን ከተብልዕን አዘዝዋ]።

እዘን (አብ ላዕሊ) ዝተጠቐሰ ነጥብታት ኢን-ሻኣላህ-ብሕጽር ዝበለ ብዛዕባ ፍርዲ(ሑክም) ጾም አብ ሮሞዳን ናይ ነብሰ-ጸር እተጥቡን ብዛዕባኡን ዝለዓል ብዙሕ ሕቶታትን ጥርጥርን ተብርህ ኢያ። ብሰንኪ ቀዳእ(አብ ክንዲ ዝሓለፋ) ሙጾም ከቢድ ኢዩ ኢላ ወይ ካልኣት ሰባት ከምኡ ኢሎማ; ነዚ ሕግታት እስልምና(ሸሪዓ) ጥሒሶ ብጥዕናኣ ወይ ብጥዕና አብ ማህጸና ዘሎ ዕሽል ወይ ዝጠቡ ዘሎ ህጻን ከየገደሶ ን ከይትቀዲ(አብ ክንዲ ዝሓለፋ ከይትጸውም) ፈሪሃ ዝጾመት፥ ንዓኣን ነቶም ከምኡ ዝበልዋን ከምዚ ዝስዕብ ይበሃሉ; ጥንስትን እተጥቡን ንክትጸውም እኪ ዘገደዳ ዘይብላ ከመይ ጌራ ኢያ ንክትቀዲ (አብ ክንዲ ዝሓለፋ ክትጸውም) ትግደድ ወይ ንነብሶ ተገድድ?!

እዚ ስራሕ'ዚ ነቲ ናይ እስልምና ትዕድልቶን ዘይ ክብደቱን ዝጻረር ልዕሊ ዓቕምኻ ምግባርን ንነብስኻ ምክባድን ንነብስኻ አብ ሓደጋ ዘእቱን ኢዩ።

ረቢ ሱብሓነሁ ወተዓላ ከምዚ በለ:

قال الله تعالى: [وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ]

[አብሃይማኖትኩም(እስልምና) ከቢድ ዘይከኣል ነገር አይገበረልኩምን]

و قال تعالى: [لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ]

[ኣላህ ሱብሓነሁ ወተዓላ እኪ ንነብስኹም ዘይትክእሎ ከቢድ ነገር ኣየሰከማን እነትርፎ እቲ እትክእሎ እንተዘይ ኮይኑ] ይብል።

ረቢ ሱብሓነሁ ወተዓላ ናብ ኹር ይወፍቀና ።

ጸሓፋይ:

ኒዛር ሃሽም ኣል-ዓባስ

2/ሮሞዳን/1441

ትርጉም:

رسائل الدار الدعوية

ናይ ዳር ጸውዒት(ዳዕዋ) መልእክትታት

٢٤-رمضان-١٤٤١